

Meddelande till lärare och studerande i hälsokunskap

Elektroniskt studentprov i hälsokunskap

Hösten 2017 anordnas för första gången ett elektroniskt studentprov i hälsokunskap. I detta meddelande presenteras målet med provet och provets uppbyggnad samt hur svaren bedöms, hur man svarar på uppgifterna och hur man förbereder sig för provet.

Mål med provet

Syftet med provet är att mäta examinandens mognad och om målen enligt läroplanen uppnås. Med hjälp av provet bedöms den studerandes förmåga att behandla information ur många synvinklar och visa självständigt kritiskt tänkande samt hur väl den studerande behärskar sakkunskap och begrepp i läroämnet.

Provetts uppbyggnad

Provet består av tre delar med totalt nio uppgifter. Examinanden ska svara på högst fem av dessa uppgifter enligt anvisningen nedan. Det maximala poängantalet i provet är 120.

Del I innehåller tre uppgifter (0–20 poäng), varav examinanden ska svara på en. Uppgifterna i del I är så kallade grundläggande uppgifter som i huvudsak förutsätter att examinanden kommer ihåg information. Uppgifterna kan vara avgränsade, alternativt kan en uppgift innehålla flera mindre frågor.

Del II innehåller tre uppgifter (0–20 poäng), varav examinanden ska svara på två. Uppgifterna i del II förutsätter i huvudsak att examinanden har förmåga att tillämpa och analysera information, men uppgifterna kan även förutsätta andra tankenivåer.

Del III innehåller tre uppgifter (0–30 poäng), varav examinanden ska svara på två. Uppgifterna i del III kan vara omfattande. De förutsätter i huvudsak att examinanden har förmåga att bedöma och utveckla information, men uppgifterna kan även förutsätta andra tankenivåer.

Bedömning av provet

Uppgifterna i del I bedöms utifrån hur väl examinanden behärskar sakinnehållet (0–20 poäng). Poängsättningen avgörs i regel utifrån antalet uppgifter, till exempel två frågor/10 poäng, fyra frågor/5 poäng eller fem frågor/4 poäng. I beskrivningarna av goda svar kan kriterierna för 2- och 4-poängssvar beskrivas (4- och 5-poängsfrågor) eller kriterierna för 3-, 6- och 9-poängssvar (10-poängsfrågor). Även andra poängsättningar är möjliga.

Uppgifterna i del II bedöms utifrån hur väl examinanden behärskar sakinnehållet och kan behandla information (högst 10 + 10 poäng). I fråga om hur väl examinanden behärskar sakinnehållet beskrivs kriterierna för 3-, 6- och 9-poängssvar. Förmågan att behandla information bedöms enligt kriterierna i tabell 1. En mer detaljerad uppgiftsspecifik användning av kriterierna i tabellen fastställs i anslutning till beskrivningarna av goda svar. De i tabellen angivna bedömningsfaktorerna för förmågan att behandla information är likvärdiga, och av dessa ges ett medeltal i form av ett heltal.

Uppgifterna i del III bedöms utifrån hur väl examinanden behärskar sakinnehållet och kan behandla information (högst 15 + 15 poäng). I fråga om hur väl examinanden behärskar sakinnehållet beskrivs kriterierna för 4-, 7-, 10- och 13-poängssvar. Förmågan att behandla information bedöms enligt kriterierna i tabell 1. En mer detaljerad uppgiftsspecifik användning av kriterierna i tabellen fastställs i anslutning till beskrivningarna av goda svar. De i tabellen angivna bedömningsfaktorerna för förmågan att behandla information är likvärdiga, och av dessa ges ett medeltal i form av ett heltal.

TABELL 1 Bedömningskriterier för kunskapshandling i provet i hälsokunskap

Bedömningsfaktorer för kunskapshandling	0 (0 p)	2 (3 p)	4 (6 p)	6 (9 p)	8 (12 p)	10 (15 p)
Användning av begrepp Val, definition och användning av centrala begrepp Tillbörlig användning av andra begrepp	Inga begrepp har valts eller definierats	Valen, definitionerna och användningen av ämnesrelevanta begrepp är godtyckliga och svaga	Valen och användningen av ämnesrelevanta begrepp är bristfälliga, definitionerna är ytliga	Valen, definitionerna och användningen av ämnesrelevanta begrepp är i huvudsak tillbörliga	Valen, definitionerna och användningen av ämnesrelevanta begrepp är tillbörliga	Valen, definitionerna och användningen av ämnesrelevanta begrepp är sakkunniga och naturliga
Användning av information enligt uppgiften Tillämpning , t.ex. användning, redigering, sammanställning av antaganden, utnyttjande av material Analys , t.ex. jämförelse, särskiljning, klassificering, påvisande av motstridigheter och undermeningar, särskiljning av relevant från irrelevant, granskning av förhållanden (samband, förhållandet mellan orsak och verkan, interaktionsmekanismer) Bedömning , t.ex. relatering, generalisering, sammanställning, utvärdering, väljande, genomförbarhet, verkningsfullhet Skapande , t.ex. utveckling, planering, produktion, problemuppställning och -lösning, sammanställning av slutledning	Informationen har inte tillämpats, materialet har inte utnyttjats	Användningen av informationen och materialet i ett nytt sammanhang eller för att lösa uppgiften är torftig och svag eller en upprepning av materialet	Användningen av informationen och materialet i ett nytt sammanhang eller för att lösa uppgiften är ytlig	Användningen av informationen och materialet i ett nytt sammanhang eller för att lösa uppgiften är i huvudsak tillbörlig	Användningen av informationen och materialet i ett nytt sammanhang eller för att lösa uppgiften är tillbörlig	Användningen av informationen och materialet i ett nytt sammanhang eller för att lösa uppgiften är mångsidig och naturlig
	Informationen har inte analyserats	Analysen av informationen är godtycklig och torftig	Informationen har analyserats ställvis och ytligt	Analysen av informationen är i huvudsak mångsidig och konsekvent	Analysen av informationen är mångsidig och konsekvent	Analysen av informationen är systematisk, övergripande och insiktsfull
	Informationen har inte bedömts	Bedömningen av informationen är godtycklig och torftig	Informationen har bedömts ställvis och ytligt	Bedömningen av informationen är i huvudsak mångsidig och konsekvent	Bedömningen av informationen är mångsidig och konsekvent	Bedömningen av informationen är systematisk, övergripande och insiktsfull
	Det saknas planer och modeller, inga problem har ställts upp eller lösts, slutledning saknas	Skapandet av planer och alternativa modeller eller problemuppställningarna och -lösningarna är godtyckliga och svaga, slutledningarna är ungefärliga eller överdrivna	Planerna och de alternativa modellerna är torftiga, problemuppställningarna och -lösningarna samt slutledningarna är ytliga	Skapandet av planer och alternativa modeller är i huvudsak mångsidigt, problemuppställningarna och -lösningarna är i huvudsak trovärdiga, slutledningarna är i huvudsak tillbörliga	Skapandet av planer och alternativa modeller är mångsidigt, begreppsliggörandet av informationen samt problemuppställningarna och -lösningarna är trovärdiga, slutledningarna är tillbörliga	Skapandet av planer och alternativa modeller är insiktsfullt och trovärdigt, begreppsliggörandet av informationen samt problemuppställningarna och -lösningarna är övertygande, slutledningarna är logiska och strukturerade
Argumentation Motivering av påståenden med hjälp av teorier, forskningsrön, fakta och exempel	Motivering saknas, motiveringarna är inte hållbara	Få motiveringar, motiveringarna är ungefärliga, begränsade, överdrivna eller icke trovärdiga	Motiveringar ställvis, motiveringarna är konsterande, enkla eller ytliga, delvis brister eller fel i motiveringarna	Motiveringar på flera ställen, motiveringarna är i huvudsak korrekta	Motiveringar på flera ställen, motiveringarna är trovärdiga och tydliga	Uttömmande, mångsidiga och övertygande motiveringar
Helhet Uppbyggnad av ett strukturerat och konsekvent svar	Svaret är otydligt, samma information upprepas på olika ställen	Svaret har en torftig disposition och kan innehålla en del motstridigheter, helheten är svår att greppa	Svaret är strukturerat, men informationen är splittrad	Svaret är i huvudsak konsekvent och examinandens försök betrakta det som en helhet	Svaret är konsekvent och utgör en enhetlig helhet	Svaret är konsekvent och utgör en enhetlig, välstrukturerad, saklig och lättfattlig helhet

Svara på uppgifterna

I det elektroniska provet i hälsokunskap behövs det motsvarande kompetens som i studentproven i hälsokunskap i pappersform de senaste åren. På de flesta frågor ska examinanden fortfarande formulera sina svar i ord. Å andra sidan förutsätter provet ett nytt slags kunskap. Svarets maximala längd kan begränsas, vilket förutsätter att examinanden kan komprimera svaret och fokusera på det väsentliga i uppgiften. Det elektroniska provet möjliggör också mer mångsidiga svar. Med programmen i provsystemet kan man utöver essäsvår skapa till exempel illustrationer, tabeller och diagram.

Det är till fördel om examinanden kan skapa enkla diagram, scheman och tabeller till exempel med kalkylprogrammet Libre Office Calc. Samtliga ritprogram (Libre Office Draw, Libre Office Impress, Pinta, Gimp¹) i studentprovsystemet kan användas för att komplettera bildmaterial eller skapa enkla illustrationer och/eller diagram, som bifogas svaret i form av en skärmdump. Tills vidare placeras skärmdumparna separat i slutet av svaret, och därför är det viktigt att hänvisa till dem i texten. Man kan använda sig av papper och penna för att skissa upp svaren.

Förberedelser för provet

Bästa sättet att förbereda sig för provet är att på ett mångsidigt sätt studera och lära sig kunskaper och färdigheter som uppfyller målen i läroplanen. De undervisningsmetoder och uppgifter som används på kurserna ska ge examinanderna övning i att utveckla sina tankefärdigheter för att de ska förbättra sin förmåga att svara på uppgifter som söker förklaringar och testar slutledning samt att tillämpa information.

Material används i större utsträckning som utgångspunkt för uppgifterna. Utöver textmaterial kan provet innehålla material som exempelvis bilder, videor, ljud, kartor, reklam, tabeller, statistik och mätresultat. Användning av olika slags material och analys, bedömning och tolkning av dem ska vara en naturlig del av studierna i hälsokunskap.

Dessutom är det bra att öva på produktion av text, enkla diagram, scheman och tabeller som är typiska för hälsokunskap samt på att komplettera bildmaterial med elektroniska hjälpmedel. Det är också bra att ta del av provsystemet Abitti.

Med vänliga hälsningar

Sektionen för hälsokunskap

Mer information:

Det elektroniska studentprovet: <https://digabi.fi/>

Abitti-systemet: <http://www.abitti.fi/>

Föreskrifter och anvisningar: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/se/studentexamen/foereskrifter>

Exempeluppgifter i hälsokunskap: <https://digabi.fi/exempeluppgifter/halsokunskap/>

¹ Tillgängliga ritprogram i november 2016